NORSKOG
Lilleakerveien 31, oppg. B
Postboks 123 Lilleaker
N-0216 OSLO

Tel: +47 481 71 000
firmapost@norskog.no
www.norskog.no

NO 956 911 117 MVA

Klima- og mijlødepartementet
postmottak@kld.dep.no

Vår dato: 28.02.2018 **Vår ref:** BEL **Deres ref:** 17/343-72

Høringsuttalelse - Oppfølging av anmodningsvedtak om å vurdere lik jakttid for ulv i og utenfor ulvesona.

NORSKOG støtter den foreslåtte utvidelsen av lisensfellingsperiode for ulv utenfor sonen. Vi mener også det er fornuftig å vurdere ytterligere utvidelse utenfor sonen slik departementet ber om innspill på. I tillegg mener NORSKOG det må åpnes for jakt på streifulv innenfor sonen fram til 30.4.

- Stortingets bestandsmål må gjelde. Bestandsmålet angir et intervall man skal holde seg innenfor, nå er vi langt over.
- Ulvesonen må ikke bli et reservat. Stortingsdebattene viste at ulvesona IKKE skal utvikles til et reservat. KLD sitt vedtak om ikke å ta ut flokker innenfor sona, på tross av at antall revirhevdende flokker ligger langt over Stortingets bestandsmål begrunnes med behovet for differensiert forvaltning. Dette oppfattes i praksis som et vedtak om at ulvesona skal være et reservat.
- Nå som bestandsmålet er nådd må forvaltningen over på en revirbasert forvaltning. Da kan de geografiske områdene som omfattes av ulv i revir som skal videreføres det året, fredes, mens det åpnes for jakt utenfor disse revirene. Vi minner om at Stortinget i Innst 330S (2016-2017) sa at «bestandsmål fastsatt av Stortinget er det klart overordnede vedtak.»

Kommentarer

Vi vil innledningsvis minne om hva som står om dette i regjeringserklæringen:

- Styrke og bedre samspillet med de lokale fellingslagene for å sikre en god lokal forankring av jakten, og
- Vurdere å åpne for nye og mer effektive jaktmetoder for uttak.

I Innst. 330 S (2015-2016) ga Stortinget klare føringer knyttet til behandlingen av Meld. St. 21 (2015-2016) «Ulv i norsk natur». Stortinget var særlig tydelig på at; Når bestandsmålet var nådd, så understreket flertallet «*at bestandsmål fastsatt av Stortinget er det klart overordnede vedtak.*»

Vi ber departementet revurdere sin konklusjon for lisensjakt på enkeltulv innenfor sonen. Ulvebestanden er nå langt over Stortingets vedtatte bestandsmål. Hovedutfordringen for forvaltningen er å holde seg innenfor bestandsmålet fastsatt av Stortinget. Økt bestand tilsier at antall ulv som forlater revir (streifulv) og søker å opprette nytt revir vil øke.

Departementets viktigste argument mot at man skal utvide lisensjaktperioden på enkeltulv innenfor sonen er knyttet til risikoen for at man tar ut ynglende ulv. Dette argumentet vil være særlig gjeldende for jakt under elgjakta og i forkant av snødekket mark. Det fokuseres så sterkt på denne risikoen at man mister fokus på det som faktisk skjer. Rovdatas tall viser tydelig at vi er på etterskudd og det må bety at registreringsmetodene må forbedres slik at forvaltningen er langt mer oppdatert enn i dag.

Sporing og registrering av ulvebestanden er derfor en overordnet utfordring som må finne bedre løsninger enn i dag om man skal kunne holde bestanden innenfor bestandsmålet. Utvidelse av lisensjaktperioden, også innenfor ulvesona, bør ses på som en del av løsningen. Lisensjakta vinteren 2017/2018 har vist at motivasjonen er stor for å gjennomføre jakt på en god og effektiv måte. Sporingsaktiviteten har vært intens og stor innenfor områdene til de revir som ble besluttet tatt ut.

Dette kunne man snu til å gjelde innenfor hele sonen om man åpnet for uttak av streifdyr innenfor ulvesonen utover våren og fram til 30.4. Som departementet skriver starter utvandring i mars/april. Streifulv innenfor sonen vil være uønskede individer innenfor etablerte revir og vil raskt kunne bevege seg utenfor sonen, men da noe senere. Utvidelse av lisensjaktperioden på enkeltulv innenfor sonen vil kunne motivere sterkt til sporingsaktivitet slik at man får langt bedre oversikt over bestanden og også til at man langt tidligere enn nå kan få oversikt over pardannelser innenfor sonen.

Under departementets overskrift, Ulik vurdering innenfor og utenfor ulvesonen, skrives det at, «*I tillegg til ulver i etablerte revir vil det også opptre enkeltulver innenfor ulvesonen som ikke er i etablerte revir. Det vil imidlertid være svært vanskelig å skille mellom ulver i revir og ulver som ikke er etablert i revir. Dette tilsier at lisensfellingsperioden innenfor ulvesonen må fastsettes enhetlig og uavhengig av om det skulle drives lisensfelling rettet mot bestemte revir eller ikke*». Videre så skriver departementet under punkt 3 at, «*Slike etablerte ulver lever innenfor grensene av sine revir, noe som avgrenser jegernes søk etter ulvene på en helt annen måte sammenlignet med situasjoner der det drives lisensfelling på enkeltulver som vandrer utenfor ulvesonen*». Dette er motsigende argumenter fra departementets side, først så argumenteres det for at det er svært vanskelig å skille mellom ulver i revir og ulver som ikke er etablert i revir, mens det i neste sammenheng fremstår som en enkel forvaltningsoppgave å avgrenses jaktområde for jakt på etablerte revir. Da bør det være en like enkel oppgave å kunne avgrense jaktområder mellom etablerte revir for streifulv innenfor sonen, i en lengre lisensfellingsperiode en hva departementet foreslår.

Under overskriften, Lisensfellingsperioden utenfor ulvesonen, så argumenterer departementet med at «*kvaliteten på det arbeidet som gjøres med overvåking og bestandsregistrering av ulv er så god at det ivaretar tryggheten for at eventuelle reproduserende ulvepar utenfor ulvesonen blir oppdaget, slik at det kan tas nødvendige biologiske hensyn i slike tilfeller*». Dette gjelder vel i høyeste grad som et argument for utvidet lisensfellingsperiode mellom etablerte revir innenfor sonen, hvor overvåkningen og bestandsregistreringen er enda mer omfattende enn utenfor sonen.

Departementets argumentasjon for kortere lisensfellingsperiode innenfor sonen bærer kraftig preg av en reservatforvaltning. Det vil være svært konfliktdempende innenfor sonen om det åpnes for lisensfelling av streifulv i områdene mellom etablerte revir innenfor sona, i en lengere periode en hva departementet foreslår. Bestandsovervåkninga innenfor sona er svært presis og omfattende, det bør ikke være en stor utfordring å ha dynamiske lisensjaktområder innenfor sonen basert på dagens

bestandsovervåkning. **NORSKOG foreslår derfor at det åpnes for uttak av streifulv innenfor sonen i perioden 15.2. – 30.4.**

Vi mener at forskrifter og regelverk knyttet til ulv i langt større grad må ta utgangspunkt i at utfordringen er å holde bestanden nede på Stortingets vedtatte bestandsmål.

NORSKOG vil på generelt grunnlag anføre noen innvendinger;

- Konflikten rundt ulv er langt mer sammensatt enn at den gjelder i hovedsak sau og husdyr. Dette dreier seg om alt fra folks livskvalitet, jakt og utmark generelt til beite og husdyr. Konflikten øker for hver gang departementet gjentar sin forenklede framstilling.

- Departementet nevner å begrense skadepotensialet på «husdyr og tamrein», men nevner ikke villreinstammen i Norge. Vi ser det slik at villreinstammen er en art som Norge har et betydelig ansvar for å ta vare på. En ulv som herjer i villreinstammen på våren stresser reinen under kalving og gjør betydelig skade på en art Norge har et hovedansvar for å bevare i motsetning til ulven.

- Departementet fremhever at kvaliteten på arbeidet med overvåking og bestandsregistrering er god. NORSKOG har intet å utsette på kvaliteten i registreringsarbeidet, men vi vil fremheve at vi stiller store spørsmål ved kvaliteten i metodikken. Kravene til registrering av flokker og enkeltindivider er for strenge. Dette fører til at bestandsdata er betydelig forsinket i tid i forhold til virkeligheten og gir en systematisk underrapportering av bestandens størrelse. Dette fører igjen til at rovviltnemder og KLD fatter sine vedtak på et grunnlag som er foreldet og inneholder betydelige feil i forhold til faktisk situasjon. Dette svekker tilliten til ulveforvaltningen hos distriktsbefolkningen. NORSKOG mener at det må tas i bruk prognoseverktøy for å få mer korrekte bestandsestimat og utvidet jaktsesong vil gi bedre og mer oppdatert sporingsinformasjon.

Med vennlig hilsen
NORSKOG

Benthe E. Løvenskiold
Benthe E. Løvenskiold
Næringspolitisk sjef